

МАКЕДОНИЈА – ЗЕМЈА НА ЗНАЕЊЕ

Еден од врвните приоритети на Владата на РМ е унапредувањето на предучилишното, основното, средното и високото образование, како и развојот на науката.

Основно и средно образование – во периодот 2014–2018 година ќе продолжиме со унапредување на воспитно-образовната компонента на основните и средните училишта. Следејќи ги светските образовни трендови ќе инвестираме во осовременување и воведување на нови наставни програми и методи на учење и настава, бесплатни учебници и литература за секој ученик, стипендирање на учениците и откривање, стимулирање и работа со талентираните, советување и информирање на родителите, модернизација на инфраструктурните услови преку изградба на нови и реконструкција на постојните основни и средни училишта и изградба на нови спортски сали, воведување на современа информатичко-комуникациска технологија, зајакнување на воспитно-образовните кадровски капацитети и на можностите за личен и професионален развој.

Високо образование – активностите ќе бидат насочени кон усогласување на високообразовниот систем со потребите на пазарот на труд. Ќе го намалиме времето за премин од образование на работа, преку продуцирање на кадри коишто му се потребни на општеството. Ќе продолжи отворањето на нови високообразовни установи, нови студиски насоки и програми, дисперзирани студии, надградба и проширување на системот за стипендирање, зголемување на пристапот до современа литература од која се учи на најреномираните универзитети во светот, надградба на вештините и компетенциите на студентите преку воведување на реална, а не фиктивна практична настава, зголемување на можностите за личен и професионален развој на наставно-научниот кадар и инвестирање во унапредување на инфраструктурните услови на високообразовните установи.

Наука – успешни држави и општества се оние кои се базирани на знаење, инвентивност и иновативност, претпримништво и научни достигнувања.

Затоа ќе продолжат инвестициите во науката, преку уште поголема поддршка на научно-истражувачкиот кадар и вреднување на трудот преку доделување средства за научно-истражувачки проекти, научни и творечки субвенции, пристап до средствата на Фондот за иновации и технолошки развој, достапност на современа научна литература и списанија со импакт-фактор, поврзување со бизнис-заедницата и странските научници, достапност на лабораториите инсталирани на високообразовните и јавните научни установи.

Во периодот 2014–2018 година ќе се спроведат следните проекти:

- Проект „Градиме и реконструираме училишта“ – ќе продолжиме интензивно со изградба и реконструкција на основните и средни училишта. Во периодот 2014–2018 предвидена е санација на кровови во 48 училишта, санација на системите за греење во 35 училишта, замена на прозорци во 39 училишта, санација на подови во 19 училишта и санација на санитарни јазли во 59 училишта. Предност за реконструкција ќе имаат оние училишта кои имаат поголем број на ученици по одделение со цел подобрување на стандардите на образовниот процес
- Во текот на 2014 и 2015 година ќе бидат пуштени во употреба две нови средни

училишта во Шуто Оризари и Сарај.

- Ќе продолжиме со изградба и реконструкција на капацитетите за сместување на студентите. Планирано е комплетно реновирање на студентскиот дом Гоце Делчев во Скопје. Реновирањето на овој дом ќе биде во фази со целосно завршување во 2016 година
- Изградба на нови објекти за потребите на Факултетот за информатички науки и компјутерско инженерство и Факултетот за физичка култура при Универзитетот Св. Кирил и Методиј во Скопје, а ќе се обезбеди и инфраструктурно решение за потребите на Државниот универзитет – Тетово во Скопје и Универзитетот за информатички науки и технологии во Охрид (2014–2018)
- Проект „Опсерваторија на вештини“ преку кој ќе се анализира адекватноста на вештините со кои располагаат учениците од средното стручно образование кон потребите на пазарот на труд, со цел прилагодување на наставните програми со барањата на фирмите (2014–2018)
- Проект „Реални училишни компании“ кој предвидува отворање на компании во средните стручни училишта, сродни на застапените струки и наменети за практична настава и комерцијализација на производите и услугите и нивна понуда на реалниот пазар (2015–2018)
- Проект „Модернизација на средното стручно образование“ со кој се предвидува инвестирање во опремување на кабинетите за стручните предмети во сите средни стручни училишта и донесување на нови наставни планови (2015–2018)
- Проект „Лидер“ за организирање на натпревари на локално и државно ниво помеѓу ученици од сродни образовни профили во средните стручни училишта, со што би се избирале ученици-лидери во секоја струка (септември 2015)
- Проект „Интерактивен портал за тутори“ за поттикнување на социјалната одговорност на студентите и овозможување на пристап до бесплатни дополнителни часови за учениците од основното и средното образование што на крајот би резултирало со поголемо ниво на знаење на истите (2015)
- Популаризирање на театарот во основните училишта со цел да се приближи театарската уметност до најмладата публика и притоа театарот да стане достапен за секоја возраст (2015–2018)
- Проект „Заедничка грижа за правилно насочување на учениците“ – јакнење на врската родител–ученик–наставник за зацврстување на воспитната компонента, преку заеднички активности во училиштето и организирање на спортски, културни, забавни и едукативни активности (континуирано)
- Проект „Спортски таленти“ –со имплементација на спортски активности уште во основното образование ќе овозможиме рано откривање на талентирани деца со цел нивно стимулирање и следење на развојот, како и нивно понатамошно правилно насочување. Ќе отвориме дисперзирани паралелки на Спортската академија, со цел обучување на учениците во средното образование преку посебно обликуван образовен процес во кој посебен акцент и поголема застапеност има практичниот дел (тренинг). Ќе воведеме задолжителна законска обврска училишните спортски клубови да регистрираат екипи во 10 спортови, од кои најмалку 5 екипи да бидат активни и да бидат вклучени во системот на натпревари во рамките на Училишниот спорт. Ќе продолжиме со реализација на „Државните училишни спортски игри“, како и

зголемување на процентот на ученици во училишно-спортски активности на 36% од вкупниот број на ученици (2014–2018)

- Проект „Градиме 145 училишни спортски сали“ со кој се предвидува изградба на нови спортски сали во основните и средни училиштата со цел да се унапреди училишниот спорт, здравјето и здравите навик на учениците. Со реализацијата на проектот ќе се обезбедат услови за спорт за 110.000 ученици (2014–2018).

- Ќе изградиме спортска сала во универзитетот Св. Кирил и Методиј во Скопје (2015–2016) и спортска сала во Државниот универзитет–Тетово (прва половина на 2015)

- Меѓународни образовани програми во Република Македонија – ќе продолжиме со имплементација на ИБ (International Baccalaureate Organisation) Програмата во македонскиот образовен систем, а ќе ја разгледаме можноста за проширување на истата и во други училишта низ Македонија каде има можности (просторни услови, соодветен кадар и сл.). Дополнително, ќе се погрижиме на учениците да им дадеме можност да изучуваат по уште една меѓународно призната образовна програма АП Програма (Advanced Placement Program) (септември 2015)

- Меѓународно основно училиште кое ќе биде лоцирано во Скопје и ќе биде основано од една од скопските општини, Градот Скопје и Владата на Република Македонија. Наставните планови и програми ќе се остваруваат на некој од светските јазици (2014–2018)

- Воведување на Кембриџ наставни програми по математика и природни науки, како еден од најквалитетните образовни системи во светски рамки. По целосно воведување на Кембриџ наставните програми по математика и природни науки од прво до деветто одделение, ќе продолжиме со нивна имплементација и во средното образование. Исто така, ќе ја разгледаме можноста за имплементација на наставна програма и употреба на учебници и по други предмети од некој од најсовремените и најквалитетни образовни системи во светски рамки (2014–2018)

- Обезбедување на награди за најдобрите ученици во областа на математиката и природните науки, кои учествувале на меѓународен натпревар и се меѓу првите 75% од натпреварувачите (2015–2018)

- Проект „Математика со логика“ – во основните училишта ќе продолжи организирањето на обуки за наставниците за подобрување на наставата по предметот математика со цел зголемување на знаењата на учениците (2014–2018)

- Воведување на дигитални содржини во наставата по определени предмети во основното и средното образование (2015)

- Набавка на 300.000 персонални таблет-компјутери со тастатура за сите ученици во основното и средно образование, со што ќе се овозможи посовремен и поактивен пристап во совладувањето на наставата. Ќе продолжиме и со набавка на интерактивни табли за основните и средни училишта (2016–2018)

- Подобрување на вештините кај наставниците и професорите за примена на ИКТ во наставата, преку користење на иновативни методи за учење (2014–2018)

- Согласно со искуствата од познатите светски универзитети ќе се направи дигитална библиотека со снимени предавања од најдобрите наставници во Македонија. Овие видеа ќе бидат достапни за учениците од сите училишта, и истите ќе може да ги следат во своите домови за да учат и го надградуваат знаењето (2014–2015)

- Проект „Споделуваме знаења – Отворени онлајн курсеви“ со кој ќе се креира македонска МООСs платформа за средните училишта, каде најдобрите професори од

средните училишта ќе изработат предавања за предметите (2015–2018)

- Проект „Советување на родители– родителска школа“ со кој ќе се овозможи зајакнување на воспитната компонента преку активно вклучување на родителите во образовниот процес. Во следниот период ќе продолжиме со вработување на педагози и психолози во училиштата (континуирано)

- Проект „Информиран родител (е-Дневник)“ со цел подобрување на комуникацијата помеѓу наставниците и родителите и овозможување секојдневен и едноставен увид во дневникот на Интернет. На родителите електронски ќе им бидат достапни оценките, поведението и отсуствата на учениците, наставните содржини и други информации (2014–2018)

- Проект „Државна матура“ за унапредување на процесот на реализација на државната матура. Почнувајќи од учебната 2013/2014 година ќе воведеме и трет екстерен предмет за полагање, а од учебната 2014/2015 и четврт екстерен предмет заради зголемување на објективноста на оценувањето на учениците и обезбедување на поправедна и поквалитетна селекција при влез во високото образование (2014–2018)

- Проект „Вешти и компетентни“ чија цел е зголемување на применливите знаења, вештини и компетенции, преку воведување на претприемништво во програмите, зголемување на компетенциите и ефективноста на наставниот кадар и градење партнерство со стопанството за стекнување способности на учениците и студентите за полесно вклучување на пазарот на труд (2014–2018)

- Имплементација на проектот „Безбедни училишта“ во основните и средни училишта со цел обучување на наставниците и учениците за препознавање и справување со насилството (2014–2018)

- Воведување на систем за следење на ОЕЦД индикаторите, односно следење на резултатите на образовните институции и влијанието на учењето, финансиските и човечки ресурси инвестирани во образованието, пристапот до образованието, учеството и напредокот, како и условите за учење и организација на училиштата (2014–2018)

- Проект „Нови стипендии“ со кој ќе продолжи да се наградуваат и мотивираат учениците од јавните и приватните средни училишта (2014–2018)

- Реформа на педагошките факултети чија цел е подобрување на образовниот систем во Македонија преку подобрување на квалитетот на наставниот кадар, подигнувањена улогата и значењето на наставниците во образовниот процес и општеството (2015–2016)

- Стипендии за наставниците кои ќе се запишат на едногодишни магистерски студии на еден од 200 најреномирани светски универзитети од областа на образованието. Овие наставници ќе добијат државна стипендија која ќе ги покрие трошоците за уписнина (школарина), месечните трошоци и еден повратен авио-билет (континуирано)

- Фонд за меѓународна соработка на училишта преку кој ќе се зголеми мобилноста на наставниот кадар низ кратки едукативни и практични посети на наставници од Македонија на училиштата во земјите од ЕУ, со цел стекнување на нови искуства (2015–2018)

- Ќе биде формирана „Академија за техничко образование“ во соработка со стопанските комори и реномирана образовна институција која нуди технички образовни програми. Академијата ќе спроведува кратки специјализирани обуки (доедукација) за вработените во компаниите од техничкиот сектор со понизок

степен на образование (2016)

- Проект „Програмирање” – во рамки на овој проект ќе бидат унапредени наставните програми по информатика, особено програмирање уште во основното образование. Во средното образование ќе бидат воведени дополнителни предмети по програмирање и развој на апликации (2015–2018)

- Ќе набавиме и преведеме стручна современа литература од врвни светски автори за потребите на државните високообразовни установи. Студентите ќе имаат можност да учат од истата литература од која учат и нивните врвници на врвните светски универзитети (2016–2018)

- „Проект 30/35” – продолжуваме со поддршка на лицата кои од било какви причини во минатото не го завршиле своето високо образование. Студентите ќе имаат можност под одредени финансиски и други поволности да се стекнат со диплома за завршено високо образование на некој од државните универзитети (континуирано)

- Воведување на државна квота за II и III циклус на студии, со што за магистерските и докторски студии ќе биде обезбедена и државна квота за студенти од социјално-ранлива категорија (октомври 2014)

- Проект „Стипендии за студирање во странство“ со кој за сите студенти кои ќе се запишат на прв, втор или трет циклус на студии на првите 100 универзитети во светот ќе се обезбедат стипендии за студирање и престој (2014–2018)

- Прогласување на научни центри на извонредност, со што ќе се обезбеди значаен стимул за ориентирани истражувања, вмрежување и соработка со водечки европски и светски истражувачки центри, како и стимулирање и иницирање на заеднички меѓународни истражувања насочени кон специфични теми (2014–2018)

- Проект „Комерцијализација на лабораториите за потребите на бизнис-секторот“ кој има за цел користење на новите лаборатории во високообразовните институции и јавни научни установи за потребите на бизнис секторот, кој досега овие услуги ги обезбедуваше во странство. Дополнително, ќе се разгледа потребата за набавка на нова современа опрема и лаборатории, вклучително и можноста за доопремување на Лабораторијата по генетика на Ветеринарен факултет – УКЛО во Битола, опремување на Лабораторија за квалитетна анализа на млекото на Државен универзитет – Тетово др. (2015–2016)

- Ќе продолжиме со имплементација на проектот „Научни субвенции“ со кој на сите научни работници кои ќе објават научни трудови во списание со импакт-фактор ќе им се даде еднократен надоместок (2014–2018)

- Спроведување на проектот „Творечки субвенции“ со кој ќе се поддржат творечките активности од областите на музиката, драматургијата, сликарството, вајарството, глумата, филмот, режијата и лингвистиката (2014–2018)

- Промовирање и поттикнување на иновациската дејност од страна на Фондот за иновации и технолошки развој, преку 4 видови на финансиски инструменти (2014–2018)

- Програми за поддршка на компании кои имаат идеи за развој на иновативни производи преку нивно упатување во бизнис акцелератор во САД (2015–2018)